

บทที่ 5

วิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ18-19 ปี ในจังหวัดนครราชสีมา ในที่นี้ได้เน้นศึกษาแบบแผนของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (voting patterns) ของประชาชนอายุ18-19 ปี กลุ่มต่างๆ ในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีขอบเขตของการศึกษาวิจัยแบ่งเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

เหตุผลของการไปหรือไม่ไปลงคะแนนเลือกตั้ง

การซื้อเสียง

ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

ช่วงเวลาในการตัดสินใจ และผู้มีอิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียง

เกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

เหตุผลของการไปหรือไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

หลักการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน การเลือกตั้งจะมีความสำคัญและมีความหมายก็ต่อเมื่อประชาชนได้ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และไปใช้สิทธิที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในความสำคัญของการเลือกตั้ง การเลือกตั้งนั้นก็จะเป็นเครื่องมือที่จะนำมาซึ่งเป้าหมายหรือผลทางการเมือง

จากข้อมูลการใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 พบว่า จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งมีทั้งสิ้น 982,574 คนจากจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด 1,503,868 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 65.34¹ ข้อมูลดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่าประชาชนในจังหวัดส่วนใหญ่ออกไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อัตราการลงคะแนนเสียงดังกล่าวถือได้ว่าเป็นอัตราที่สูงจังหวัดหนึ่งของประเทศ ในขณะที่ประชาชนในกรุงเทพมหานครไปลงคะแนนเสียงในอัตราที่น้อยที่สุดในประเทศ ทั้งๆ ที่มีความเจริญในด้านต่างๆ มากกว่าจังหวัดอื่นๆ ซึ่งเราจะสรุปไม่ได้ว่าประชาชนในจังหวัดนครราชสีมามีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย หรือมีความรู้ความเข้าใจในความหมายและความสำคัญของการเลือกตั้งมากกว่าประชาชนในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ก็เพราะการออกไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมาที่มีมาก อาจเกิดจากการถูกระดม (mobilization) มากกว่าการออกไปใช้สิทธิที่เกิดจากเหตุผลเกิดจากความต้องการของตัวเอง ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาถึงเหตุผลว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะเหตุใด และมีปัจจัย

¹ รายงานสรุปการเตรียมการเลือกตั้งจังหวัดนครราชสีมา 2538 (นครราชสีมา : 2528). หน้า 25.

อะไรที่มีอิทธิพลต่อเหตุผลเหล่านั้นมากที่สุด ระหว่างปัจจัยทางสังคมวิทยา ปัจจัยจิตวิทยาและปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์

ผลจากการศึกษาวิจัยถึงเหตุผลของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าเหตุผลส่วนมากไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะต้องการได้ผู้สมัครที่มีความสามารถ (ร้อยละ 36.5) มากกว่าเลือกเพราะอยากได้เงินตอบแทน (ร้อยละ 33) รองลงไปคือไปลงคะแนนเพราะต้องการได้พรรคที่ตนเลือกได้เป็นรัฐบาล (ร้อยละ 22.8) และ ต้องการได้พรรคและผู้สมัครที่ตนเลือก (ร้อยละ 8.1) ตามลำดับ

โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเหตุผลของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดคือปัจจัยทางสังคมวิทยา (ตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 เหตุผลที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

คำถาม ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ท่านได้ไปลงคะแนนเสียง เพราะเหตุใด

ปัจจัยทางสังคมวิทยา	ต้องการได้พรรค ที่ตนเลือกเป็นรัฐบาล		ผู้สมัครที่ตนเลือก มีความสามารถ		พรรคและผู้สมัคร ที่ตนเลือก		ได้เงิน ตอบแทน		รวม	C
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เพศ										
หญิง	67	21.41%	115	36.74%	22	7.03%	109	34.82%	313	0.041
ชาย	70	24.39%	104	36.24%	27	9.41%	89	31.01%	287	
เขตที่อยู่อาศัย										
ในเขตเทศบาล	75	27.27%	89	32.36%	35	12.73%	75	27.27%	275	0.214
นอกเขตเทศบาล	62	19.08%	130	40.00%	14	4.31%	123	37.85%	325	
อาชีพ										
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	49	23.44%	105	50.24%	16	7.66%	39	18.66%	209	0.412
รับจ้างหรือลูกจ้าง	45	44.12%	11	10.78%	5	4.90%	41	40.20%	102	
ค้าขาย	11	18.97%	17	29.31%	13	22.41%	15	25.86%	58	
เกษตรกร	30	13.57%	83	37.56%	11	4.98%	97	43.89%	221	
อื่น ๆ	2	15.38%	3	23.08%	4	30.77%	4	30.77%	13	
การศึกษาสูงสุด										
ต่ำกว่าประถมศึกษา	11	14.10%	21	26.92%	4	5.13%	42	53.85%	78	0.578
ประถมศึกษาปีที่ 6-มัธยมศึกษาปีที่ 3	72	20.17%	155	43.42%	21	5.88%	109	30.53%	357	
สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า	54	33.13%	43	26.38%	24	14.72%	42	25.77%	163	
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (โดยประมาณ)										
ไม่เกิน 6,000 บาท	18	8.41%	102	47.66%	10	4.67%	84	39.25%	214	0.381
เกิน 6,000 บาท แต่ไม่เกิน 30,000 บาท	102	33.22%	105	34.20%	12	3.91%	88	28.66%	307	
เกิน 30,000 บาทขึ้นไป	11	14.67%	12	16.00%	26	34.67%	26	34.67%	75	

ปัจจัยทางเศรษฐกิจศาสตร์	ต้องการได้พรรค		ผู้สมัครที่ตนเลือก		พรรคและผู้สมัคร		ได้เงิน		รวม	C
	ที่ตนเลือกเป็นรัฐบาล		มีความสามารถ		ที่ตนเลือก		ตอบแทน			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ความคาดหวังว่าจะได้รับจากการเลือกตั้ง										
เงินหรือสิ่งของของผู้สมัคร	29	14.43%	72	35.82%	11	5.47%	89	44.28%	201	0.248
ตัวนโยบายของผู้สมัครที่นำไปสู่การพัฒนา	108	28.35%	147	38.58%	38	9.97%	88	23.10%	381	

ปัจจัยทางจิตวิทยา	ต้องการได้พรรค		ผู้สมัครที่ตนเลือก		พรรคและผู้สมัคร		ได้เงิน		รวม	C
	ที่ตนเลือกเป็นรัฐบาล		มีความสามารถ		ที่ตนเลือก		ตอบแทน			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เลือกส.ส.ที่สังกัดพรรคการเมืองเพราะ										
นิยมในตัวหัวหน้าพรรค	37	11.53%	159	49.53%	12	3.74%	113	35.20%	321	0.236
นิยมในนโยบายพรรค	37	53.62%	14	20.29%	11	15.94%	7	10.14%	69	
พอใจในชื่อเสียงพรรค	63	30.00%	46	21.90%	26	12.38%	75	35.71%	210	

หมายเหตุ เมื่อรวมจำนวนผู้ตอบแต่ละหัวข้อแล้ว อาจพบว่าไม่เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่มีทั้งหมด 600 คน เนื่องจากบางคนไม่ได้ให้คำตอบ (Missing Values) และ C คือค่า contingency coefficient

จากตาราง 5.1 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเหตุผลที่ประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุด คือปัจจัยทางสังคมวิทยาอันได้แก่ อาชีพ การศึกษา รายได้ครอบครัว รองลงมาคือปัจจัยทางเศรษฐกิจศาสตร์ ปัจจัยทางจิตวิทยา และ ปัจจัยทางสังคมวิทยาอันได้แก่ เพศ เขตที่อยู่อาศัย ตามลำดับ โดยพิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ที่เรียกว่าค่า "Contingency Coefficient"

ปัจจัยประกอบทางสังคมวิทยาสามารถแยกวิเคราะห์ได้ดังนี้

ถ้าจำแนกตามเพศแล้ว ผลการวิจัยพบว่าไม่ว่าจะเป็นเพศหญิง หรือชาย มีความสัมพันธ์กันกับเหตุผลของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งไม่มากนัก กล่าวคือพบว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีใน

จังหวัดนครราชสีมา ทั้งเพศหญิงและชาย มีเหตุผลของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะต้องการได้ผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถมากที่สุดเหมือนกัน (ร้อยละ36.7 และร้อยละ36.2ตามลำดับ)

ถ้าพิจารณาจากถิ่นที่อยู่อาศัยจะพบว่าประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาล มีเหตุผลของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะต้องการได้ผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถมากที่สุด (ร้อยละ32.4) เหตุผลรองลงมาคือต้องการได้พรรคที่ตนเลือกเป็นรัฐบาล และต้องการได้เงินเป็นสิ่งตอบแทน (ร้อยละ27.3เท่ากัน) โดยมีเหตุผลที่ต้องการได้ทั้งพรรคและผู้สมัคร น้อยที่สุด (ร้อยละ12.7) ในขณะที่ประชาชนอายุ18-19ปีนอกเขตเทศบาล เหตุผลที่ไปลงคะแนนเสียงมากที่สุดคือต้องการได้ผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถมากที่สุด (ร้อยละ40) รองลงมาคือต้องการได้เงินเป็นสิ่งตอบแทน(ร้อยละ37.8) ต้องการได้พรรคที่ตนเลือกเป็นรัฐบาลและต้องการได้ทั้งพรรคและผู้สมัครเป็นเหตุผลรองลงมาตามลำดับ (ร้อยละ19.1 และร้อยละ4.3ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาจากอาชีพถึงเหตุผลที่ประชาชนอายุ18-19ปีไปลงคะแนนเสียงมากที่สุด พบว่านักเรียน นิสิต นักศึกษา ไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการได้ผู้สมัคร ที่ตนเลือกที่มีความรู้ความสามารถมากที่สุด (ร้อยละ50.2) อาชีพรับจ้างหรือลูกจ้างไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการได้พรรคที่ตนเลือกเป็นรัฐบาลมากที่สุด (ร้อยละ44.1) อาชีพค้าขายไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการได้ผู้สมัครที่ตนเลือกที่มีความรู้ความสามารถมากที่สุด (ร้อยละ29.3) ในขณะที่อาชีพเกษตรกรไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะต้องการได้เงินเป็นสิ่งตอบแทนมากที่สุด (ร้อยละ43.9)

ถ้าพิจารณาจากระดับการศึกษาถึงเหตุผลที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนอายุ 18-19 ปีที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการได้เงินตอบแทนมากที่สุด (ร้อยละ 53.8) และประชาชนอายุ 18-19 ปีที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปลงคะแนนเสียงเพราะ ต้องการได้เงินตอบแทนมากที่สุด (ร้อยละ 43.4) ในขณะที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีที่มีระดับการศึกษาสูงมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะต้องการได้พรรคที่ตนเลือกเป็นรัฐบาล (ร้อยละ 33.1)

ถ้าพิจารณาจากรายได้ของครอบครัวต่อเดือนโดยเฉลี่ยถึงเหตุผลที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนโดยเฉลี่ยต่ำกว่า 6,000 บาท ไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการได้ผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถมากที่สุด (ร้อยละ 47.7) และประชาชนอายุ 18-19 ปีที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนโดยเฉลี่ย 6,000 ถึง 30,000 บาท ไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการได้ผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถมากที่สุด (ร้อยละ 34.2) ในขณะที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนโดยเฉลี่ยสูงกว่า 30,000 บาท ไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการได้ทั้งพรรคและผู้สมัครที่ตนเลือกมากที่สุด (ร้อยละ 34.7)

ถ้าพิจารณาจากปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ว่า พบว่าปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์มีอิทธิพลต่อเหตุผลของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในแง่ที่ว่าถ้าประชาชนมีความคาดหวังว่าไปเลือกตั้งเพราะต้องการได้เงินหรือสิ่งของของผู้สมัคร ย่อมมีเหตุผลของการไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการได้เงินตอบแทนมากที่สุด (ร้อยละ 89) ในขณะที่ประชาชนที่มีความคาดหวังว่าจะได้दनนโยบายของผู้สมัครนำไปสู่การพัฒนาได้จากการเลือกตั้ง จะมีเหตุผลไปลงคะแนนเพราะต้องการได้ผู้สมัครที่ตนเลือกมีความรู้ความสามารถมากที่สุด (ร้อยละ 28.35)

ในขณะที่พิจารณาถึงปัจจัยทางจิตวิทยา จะพบว่าปัจจัยทางจิตวิทยาจะมีอิทธิพลต่อเหตุผลของการไปเลือกตั้งของประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมา น้อยที่สุด

เหตุผลที่ประชาชนอายุ18-19ปี ในจังหวัดนครราชสีมาไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งส่วนมากไปเพราะต้องการได้ผู้สมัครที่มีความสามารถได้รับการเลือกตั้งมากกว่าไปเพราะอยากได้เงินตอบแทน ทั้งนี้เนื่องจากการสำรวจพบว่าประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจที่สูง กล่าวคือประชาชนอายุ18-19ปีส่วนใหญ่ มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่6 ถึงมัธยมศึกษาปีที่3 (ร้อยละ59.5) และมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยเดือนละ 6,000บาท แต่ไม่เกิน 30,000บาท (ร้อยละ51.1) ด้วยเหตุที่จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดใหญ่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีการพัฒนาทางสังคมเศรษฐกิจมาก โดยได้รับผลกระทบโดยตรงจากนโยบายก้าวไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าว ข้าวโพด อ้อย เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มากมาย อาทิเช่น โรงงานปูนซีเมนต์ โรงงานน้ำตาล เป็นต้น จากการพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าวทำให้ประชาชนในจังหวัดมีการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจดีขึ้น และสูงกว่าจังหวัดอื่นใกล้เคียง

กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยถึงเหตุผลของประชาชนอายุ18-19 ปี ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งส่วนใหญ่ไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการได้ผู้สมัครที่ตนเลือกมีความรู้ความสามารถ เป็นการเลือกตั้งที่มีคุณภาพนั่นคือไปลงคะแนนเพราะคำนึงถึงตัวบุคคลมากกว่าพรรค หรือสิ่งตอบแทน ไม่ได้ถูก"ระดม"ให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งนี้เพราะประชาชนอายุ18-19ปีส่วนใหญ่มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจสูงถูกระดมได้ยาก โดยมีปัจจัยทางด้านสังคมวิทยา ได้แก่ถิ่นที่อยู่อาศัย อาชีพ

การศึกษา และรายได้ครอบครัว มีอิทธิพลต่อเหตุผลของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ 18-19 ในจังหวัดนครราชสีมามากที่สุด

ในขณะที่เดียวกันการศึกษาถึงเหตุผลที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา (ดูตารางที่ 5.2 ประกอบ)

ตารางที่ 5.2 เหตุผลที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

คำถาม ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ท่านไม่ไปลงคะแนนเสียงเพราะเหตุใด

ปัจจัยทางสังคมวิทยา	ไม่พอใจ พฤติกรรม ของผู้แทนและผู้สมัคร		ติดธุระ		ขาดคุณสมบัติ		รวม	C
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เพศ								
หญิง	112	35.78%	129	41.21%	72	23.00%	313	0.243
ชาย	104	36.24%	105	36.59%	78	27.18%	287	
เขตที่อยู่อาศัย								
ในเขตเทศบาล	104	37.82%	115	41.82%	56	20.36%	275	0.213
นอกเขตเทศบาล	112	34.46%	119	36.62%	94	28.92%	325	
อาชีพ								
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	87	41.63%	108	51.67%	14	6.70%	209	0.454
รับจ้างหรือลูกจ้าง	46	45.10%	32	31.37%	24	23.53%	102	
ค้าขาย	36	62.07%	12	20.69%	10	17.24%	58	
เกษตรกร	44	19.91%	78	35.29%	99	44.80%	221	
อื่นๆ	6	46.15%	4	30.77%	3	23.08%	13	
การศึกษาสูงสุด								
ต่ำกว่าประถมศึกษา	12	15.38%	31	39.74%	35	44.87%	78	0.371
ประถมศึกษาปีที่ 6-มัธยมศึกษาปีที่ 3	154	43.14%	102	28.57%	101	28.29%	357	
สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า	48	29.45%	101	61.96%	14	8.59%	163	
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (โดยประมาณ)								
ไม่เกิน 6,000 บาท	42	19.63%	70	32.71%	102	47.66%	214	0.287
เกิน 6,000 บาท แต่ไม่เกิน 30,000 บาท	125	40.72%	142	46.25%	40	13.03%	307	
เกิน 30,000 บาทขึ้นไป	45	60.00%	22	29.33%	8	10.67%	75	

ปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์	ของผู้แทนและผู้สมัคร		ติดธุระ		ขาดคุณสมบัติ		รวม	C
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ความคาดหวังว่าจะได้รับจากการเลือกตั้ง								
เงินหรือสิ่งของของผู้สมัคร	62	30.85%	91	45.27%	48	23.88%	201	0.147
ตัวนโยบายของผู้สมัครที่นำไปสู่การพัฒนา	136	35.70%	143	37.53%	102	26.77%	381	

ปัจจัยทางจิตวิทยา	ไม่พอใจ พฤติกรรม		ติดธุระ		ขาดคุณสมบัติ		รวม	C
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เลือกส.ส.ที่สังกัดพรรคการเมืองเพราะ								
นิยมในตัวหัวหน้าพรรค	104	32.40%	121	37.69%	96	29.91%	321	0.21
นิยมในนโยบายพรรค	22	31.88%	25	36.23%	22	31.88%	69	
พอใจในชื่อเสียงพรรค	90	42.86%	88	41.90%	32	15.24%	210	

หมายเหตุ เมื่อรวมจำนวนผู้ตอบแต่ละหัวข้อแล้ว อาจพบว่าไม่เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่มีทั้งหมด 600 คน เนื่องจากบางคนไม่ได้ให้คำตอบ (Missing Values) และ C คือค่า contingency coefficient

จากตาราง 5.2 ผลการวิจัยพบว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งส่วนใหญ่ ไม่ไปเพราะ "ติดธุระ" (ร้อยละ 39) ทั้ง ๆ ที่วันเลือกตั้งเป็นวันหยุด และมีการชักชวนให้ไปลงคะแนนเสียง หรือเตรียมการมาก่อนเป็นเวลานาน เหตุผลรองลงมาคือไม่พอใจพฤติกรรมของผู้แทนและผู้สมัคร (ร้อยละ 36) และเหตุผลเพราะขาดคุณสมบัติน้อยที่สุด (ร้อยละ 25) โดยมีปัจจัยทางด้านสังคมวิทยา ได้แก่ เพศ ถิ่นที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ครอบครัว และ การศึกษามีอิทธิพลต่อเหตุผลของการไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัด นครราชสีมามากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ ตามลำดับ

โดยเมื่อพิจารณาจากปัจจัยประกอบทางด้านสังคมวิทยาแล้วพบว่าในกรณีที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะ"ติดธุระ"นั้น ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย (ร้อยละ41.21 ต่อ 36.59) อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลมากกว่านอกเขตเทศบาล(ร้อยละ41.82 ต่อ 36.62)เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา มีระดับการศึกษาสูง มีรายได้ปานกลางคือเกิน 6,000บาท แต่ไม่เกิน30,000บาท

ในกรณีที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะ"ไม่พอในพฤติกรรมของผู้แทนและผู้สมัคร" ส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง (ร้อยละ36.24 ต่อ35.28) อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล อาชีพค้าขาย มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่6-มัธยมศึกษาปีที่3 และมีรายได้ของครอบครัวสูง (เกิน 30,000บาท)

และในกรณีที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะ"ขาดคุณสมบัติ" ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ27.18 ต่อ 23) อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล มีอาชีพเกษตรกร มีการศึกษาดำกว่าระดับต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 และมีรายได้ของครอบครัวต่ำ(ต่ำกว่า 6,000บาทต่อเดือน)

และเมื่อพิจารณาจากปัจจัยด้านจิตวิทยา ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่นิยมพรรคการเมืองเพราะนิยมในตัวหัวหน้าพรรคจะไม่ไปลงคะแนนเสียงเพราะติดธุระมากที่สุด(ร้อยละ37.29) เช่นเดียวกับประชาชนที่นิยมพรรคการเมืองเพราะนิยมในนโยบายพรรค(ร้อยละ36.23) ส่วนประชา

คนที่นิยมพรรคการเมืองเพราะพอใจในชื่อเสียงพรรคจะมีเหตุผลไม่ไปลงคะแนนเสียงเพราะไม่พอใจผู้แทนและผู้สมัครมากที่สุด

ในขณะที่เมื่อพิจารณาจากปัจจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์พบว่าประชาชนที่มีความคาดหวังว่าจะได้รับเงินหรือสิ่งของจากการไปเลือกตั้ง และประชาชนที่มีความคาดหวังว่าจะได้ตัวนโยบายจากตัวผู้สมัครที่นำไปสู่การพัฒนา จะมีเหตุผลไม่ไปลงคะแนนเสียงเพราะติดธุระเช่นเดียวกัน ดังนั้นปัจจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์จึงมีอิทธิพลต่อเหตุผลของการไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาน้อยที่สุด

สรุปประชาชนอายุ18-19ปีส่วนใหญ่ไม่ไปเลือกตั้งเพราะ"ติดธุระ"มากกว่าเหตุผลอื่น โดยมีปัจจัยทางด้านสังคมวิทยามีอิทธิพลต่อเหตุผลของการไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ18-19ปี ในจังหวัดนครราชสีมามากที่สุด และจากผลการวิจัยวิเคราะห์ได้ว่าแม้จะประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาจะมีคุณสมบัติทางสังคม เศรษฐกิจปานกลาง มีการศึกษาที่ดี แต่ส่วนใหญ่จะไม่ไปลงคะแนนเสียงเพราะติดธุระมากกว่าเหตุผลอื่น แสดงให้เห็นว่าประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมายังไม่เห็นความสำคัญการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมทางการเมืองคือเปิดโอกาสให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกสส.ของประชาชนอายุ18-19ปียังใหม่อยู่ ประชาชนอายุ18-19ปีเพิ่งจะได้รับสิทธิ จึงยังไม่มีความตื่นตัวทางการเมือง

การซื้อเสียง

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของการมีส่วนร่วมทางการเมือง อันจะเป็นการแสดงออกถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในประเทศ โดยประชาชนจะทำหน้าที่เลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในองค์กรทางการเมืองต่าง เป็นตัวแทนที่เป็นปากเป็นเสียงให้แก่ประชาชน และนำเอาความต้องการที่ตลอดจนเรื่องราวร้องทุกข์ของประชาชนไปแก้ไข แต่ถ้าการเลือกตั้ง เป็นการเลือกตั้งที่ประชาชนไม่ได้เลือกตัวแทนของตนด้วยความต้องการของประชาชนเอง หรือเลือกเพราะผลประโยชน์ที่ได้รับ ไม่ว่าจะเป็นการซื้อเสียงโดยใช้เงิน หรือการซื้อเสียงโดยไม่ใช้ก็ตาม ก็จะเป็นการเลือกตั้งที่ผิดกับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย กระบวนการที่ผู้แทนจะเป็นตัวแทนของประชาชน เป็นตัวแทนเจตนารมณ์ของประชาชน เป็นตัวแทนนำปัญหาของประชาชนไปแก้ไข ก็จะไม่เกิดขึ้น ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนก็จะไม่เกิดขึ้น การเลือกตั้งลักษณะเช่นนั้นจะทำให้การปกครองแบบประชาธิปไตย เปลี่ยนไปในรูปการปกครองแบบ"ธนาธิปไตย"

ประเทศไทยนับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 จนถึงการเลือกตั้งครั้งล่าสุด มีการแบ่งยุคของการเลือกตั้งทั่วไปได้ดังนี้²

อมร รัชชาติศย์, "การป้องกันคนเลวมาโกงกินบ้านเมือง บทเรียนจากการเลือกตั้ง 2 ก.ค.38", กรุงเทพธุรกิจ (4กรกฎาคม 2538): 43.

ยุคชะวอด การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2475-2491 เป็นการเลือกตั้งที่อยู่ในเกณฑ์ชะวอด มีคนดี มีความรู้ มาสมัครกันมากมาย โดยไม่ปรากฏการซื้อขายเสียง มีแต่ประชาชนเรียกรายช่วยกันออกเงินช่วยผู้สมัคร

ยุคใช้อิทธิพล การเลือกตั้งเริ่มใช้อิทธิพล และวิธีการเลือกตั้งสกปรกมากขึ้นในช่วง 2492-2500 เนื่องจากมีการแข่งขันกันระหว่าง นักการเมืองฝ่ายพลเรือน และนักการเมืองที่ปฏิวัติ รัฐประหารยึดอำนาจ โดยกลุ่มรัฐประหารของจอมพล ป. พิบูลสงคราม และพลโทผิน ชุณหะวัณ ต้องการสืบทอดอำนาจ แต่เป็นไปในลักษณะของการใช้อิทธิพลทหารเข้าแถวลงคะแนน หรือแบบส่งคนมาเลือกตั้งแบบพลร่ม เวียนเทียน รวมทั้งเปลี่ยนหีบบัตรมากกว่าการใช้เงินซื้อเสียง

ยุคใช้เงิน การใช้เงินซื้อเสียง เริ่มมีมากขึ้นในการเลือกตั้งครั้งที่ 11 เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2511 ที่มีพรรคการเมืองมาแข่งขันกันมาก แต่เป็นลักษณะของการซื้อของมาแลก เรียกกันว่า ส.ส.ปลาทุเค็ม เพราะแจกปลาทุเค็ม และแจกของประเภทสบู่ ผงซักฟอก กะปิ น้ำปลา รองเท้าแตะ (แจกไปข้างหนึ่งก่อน ถ้าชนะจะให้อีกข้างหนึ่ง) การใช้เงินซื้อเสียงจริงจังขนานใหญ่ เกิดขึ้นเมื่อครั้ง พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ ไปลงสมัครรับเลือกตั้งซ่อมที่จังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อ พ.ศ.2524 จนเรียกกันว่า ไรคร้อยเอ็ด

ยุคทุ่มเงิน นับตั้งแต่นั้นมาการเลือกตั้งกลายเป็นการแข่งขันแจกเงิน ใครแจกมากมักเป็นผู้ชนะแทนที่จะได้คนดีที่มีฝีมือมารับใช้ประชาชน

โดยในระยะหลังๆ จะเริ่มปรากฏว่ามีการซื้อสิทธิขายเสียงมากขึ้นเรื่อยๆ มีการซื้อสิทธิ ขายเสียงอย่างมโหฬาร จากการวิจัยของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในเรื่องปัจจัยประกอบการตัดสินใจของ

ผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ระบุว่ามีการซื้อสิทธิขายเสียงมากกว่า 3 ใน 4³ เป็นการแสดงให้เห็นว่าอำนาจเงินครอบงำประชาชน แม้ว่าการเลือกตั้งครั้งล่าสุด จะมีการแก้ปัญหาการซื้อขายเสียง เช่น เมืองศรีนครกลางเข้ามาควบคุมการเลือกตั้งให้สุจริต โดยทำหน้าที่คอยสอดส่องติดตามบรรดาผู้สมัคร, หัวคะแนน, ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ห้ามมิให้มีการซื้อเสียงจากประชาชน และรณรงค์ห้ามมิให้ประชาชนขายเสียงด้วย แต่การแก้ปัญหาคือการซื้อสิทธิขายเสียงก็ไม่สำเร็จเท่าไร เนื่องจากองค์กรกลางหาได้มีอำนาจที่แท้จริง มีเพียงแต่ทำให้การซื้อสิทธิมีความซับซ้อน แยกย่อย และกำวหน้ามากขึ้น⁴ เช่น มีการวางแผนคุมฐานเสียงทั้งหมด, ตกเขียว, ผู้จัดการเลือกตั้งฝ่ายซื้อตกลงกับผู้จัดการเลือกตั้งฝ่ายขาย, ตกลงซื้อเสียงทั้งหมู่บ้านและตำบล, ส่งหัวคะแนนไปซื้อบัตรประจำตัวประชาชน หรือซื้อเสียง, เปิดร้านขายอาหาร, สาบานว่าไม่ซื้อเสียง แต่ซื้อบริการแทน, ไล่ของส่งตามบ้าน, สัญญาว่าจะให้เงินและซื้อหน่วยลงคะแนนเสียง⁴ เป็นต้น

จากการซื้อสิทธิขายเสียงที่นับวันมีแต่จะเพิ่มขึ้น อันจะเป็นการขัดขวางการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย รัฐบาลของไทยในขณะนั้นคือ รัฐบาลของ พณฯชวน หลีกภัย จึงคิดหามาตรการป้องกันซื้อเสียง เช่น จัดตั้งองค์กรกลางการเพิ่มโทษทั้งผู้ซื้อและผู้ขายเสียง และหนึ่งในมาตรการดังกล่าวก็คือ การแก้ไขรัฐธรรมนูญ กฎหมายการเลือกตั้งที่ให้ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538 ที่ผ่านมา ก็เป็นครั้งแรกที่เปิดโอกาสให้ประชาชนอายุ 18-19 ปี มีโอกาสลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

³ ผู้จัดการรายวัน, (9 มิถุนายน 2538) : หน้า 9.

⁴ อมร รักษาสิทธิ์, อ่างแล้ว, หน้าเดียวกัน

⁴ ดูรายละเอียดยุทธศาสตร์การซื้อเสียงได้ใน อมร รักษาสิทธิ์, อ่างแล้ว

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่น่าสนใจว่าประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาจะมีพฤติกรรมอย่างไร เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย กับการซื้อขายเสียง และปัจจัยอะไรที่มีอิทธิพลต่อความเห็นต่อการซื้อเสียงมากที่สุดระหว่าง ปัจจัยทางสังคมวิทยา ปัจจัยทางจิตวิทยา และปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนอายุ18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการซื้อเสียง โดยมีปัจจัยทางด้านสังคมวิทยามีอิทธิพลต่อการเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับการซื้อเสียงมากที่สุด (ดูตารางที่ 5.3ประกอบ)

ตารางที่ 5.3 ความเห็นต่อการซื้อเสี่ยงในการเลือกตั้งส.ส.ของประชากรอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามปัจจัยสังคมวิทยา ปัจจัยเศรษฐกิจศาสตร์ และปัจจัยทางจิตวิทยา

คำถาม ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการแจกเงินหรือสิ่งของ

ปัจจัยทางสังคมวิทยา	เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ	รวม	C
เพศ						
หญิง	137	43.77%	176	56.23%	313	0.023
ชาย	115	40.07%	175	60.98%	287	
เขตที่อยู่อาศัย						
ในเขตเทศบาล	73	26.55%	202	73.45%	275	0.574
นอกเขตเทศบาล	180	55.38%	145	44.62%	325	
อาชีพ						
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	11	5.26%	198	94.74%	209	0.593
รับจ้างหรือลูกจ้าง	34	33.33%	68	66.67%	102	
ค้าขาย	33	56.90%	25	43.10%	58	
เกษตรกร	176	79.64%	45	20.36%	221	
อื่น ๆ	2	15.38%	11	84.62%	13	
การศึกษาสูงสุด						
ต่ำกว่าประถมศึกษา	57	73.08%	21	26.92%	78	0.432
ประถมศึกษาปีที่6-มัธยมศึกษาปีที่3	155	43.42%	202	56.58%	357	
สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่3 หรือเทียบเท่า	41	25.15%	122	74.85%	163	
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (โดยประมาณ)						
ไม่เกิน 6,000 บาท	149	69.63%	65	30.37%	214	0.531
เกิน 6,000 บาท แต่ไม่เกิน 30,000 บาท	102	33.22%	205	66.78%	307	
เกิน 30,000 บาทขึ้นไป	2	2.67%	73	97.33%	75	

ปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์	เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ	รวม	C
ความคาดหวังว่าจะได้รับการเลือกตั้ง						
เงินหรือสิ่งของของผู้สมัคร	112	55.72%	89	44.28%	201	0.346
ตัวนโยบายของผู้สมัครที่นำไปสู่การพัฒนา	140	36.75%	241	63.25%	381	

ปัจจัยทางจิตวิทยา	เห็นด้วย	ร้อยละ	ไม่เห็นด้วย	ร้อยละ	รวม	C
เลือกส.ส.ที่สังกัดพรรคการเมืองเพราะ						
นิยมในตัวหัวหน้าพรรค	131	40.81%	190	59.19%	321	0.112
นิยมในนโยบายพรรค	23	33.33%	46	66.67%	69	
พอใจในชื่อเสียงพรรค	98	46.67%	112	53.33%	210	

หมายเหตุ เมื่อรวมจำนวนผู้ตอบแต่ละหัวข้อแล้ว อาจพบว่าไม่เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่มีทั้งหมด 600 คน เนื่องจากบางคนไม่ได้ให้คำตอบ (Missing Values) และ C คือค่า contingency coefficient

จากตารางที่ 5.3 พบว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการแจกเงินหรือสิ่งของ (ร้อยละ 58.5) โดยมีปัจจัยทางสังคมวิทยาอันได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ การศึกษา และรายได้ มีอิทธิพลต่อความเห็นต่อการซื้อเสียงมากที่สุด

กล่าวคือ พบว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา ที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาล มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นนักเรียนนิสิตนักศึกษาหรือมีอาชีพรับจ้าง และมีรายได้ของครอบครัวเกิน 3,000 บาท จะไม่เห็นด้วยกับการแจกเงินหรือสิ่งของ ในขณะที่ประชาชนอายุ 18-19 ปี ในจังหวัดนครราชสีมา ที่มีที่อยู่อาศัยในนอกเขตเทศบาล มีการศึกษาต่ำกว่าประถม

ศึกษาปีที่ 6 มีอาชีพเป็นเกษตรกร และมีรายได้ของครอบครัวไม่เกิน 6,000 บาท จะเห็นด้วยกับการ แจกเงินหรือสิ่งของ ในการเลือกตั้ง ส.ส.

ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเห็นต่อการซื้อเสียงรองลงมาคือปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ศาสตร์ โดยประชาชนที่มีความคาดหวังว่าต้องการได้เงินจากการเลือกตั้ง จะเห็นด้วยกับการซื้อ เสียง ในขณะที่ประชาชนที่มีความคาดหวังว่าจะได้ตัวนโยบายนำไปสู่พัฒนา จะไม่เห็นด้วยกับการ ซื้อเสียง

ส่วนปัจจัยจิตวิทยา จะมีอิทธิพลต่อความเห็นต่อการซื้อเสียง กล่าวคือประชาชนที่มีความ นิยมพรรคการเมืองเพราะนิยมในตัวหัวหน้าพรรค นิยมพรรคเพราะนิยมในนโยบายพรรค และนิยม พรรคเพราะนิยมในชื่อเสียงของพรรค ต่างไม่เห็นด้วยกับการซื้อเสียง

ในขณะที่ปัจจัยสังคมวิทยา คือเพศมีอิทธิพลต่อความเห็นต่อการซื้อเสียงน้อยที่สุด คือแถบ จะไม่มีอิทธิพลเลย

กล่าวโดยสรุป ประชาชนอายุ 18-19 ปี ในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยต่อการ แจกเงินหรือสิ่งของในการเลือกตั้ง ส.ส. และมีแนวโน้มต่อต้านการซื้อเสียง โดยมีปัจจัยทางด้าน สังคมวิทยาอันได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ของครอบครัว มีอิทธิพลต่อ ความเห็นต่อการซื้อเสียงมากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยทางเศรษฐกิจศาสตร์ และปัจจัยทางด้านจิต วิทยามีอิทธิพล และปัจจัยทางสังคมวิทยา คือเพศมีอิทธิพลน้อยที่สุด

ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ต้องพิจารณาใน 2 ด้านคือ ในด้านของปริมาณ(Quantity) และคุณภาพ(Quality) เพราะคงไม่มีประโยชน์อันใดถ้าเราจะพิจารณาการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยคำนึงแต่ปริมาณด้านเดียว คือมีคนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมาก มีอัตราการลงคะแนนเสียงสูง ในขณะที่คนที่ไปลงคะแนนไม่มีความรู้ ความสนใจ และความเข้าใจในความหมาย และความสำคัญของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เช่นคนในกรุงเทพแม้จะเป็นกลุ่มคนที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งน้อยที่สุด ในขณะที่กลุ่มคนต่างจังหวัดไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุด แต่จากการวิจัยในอดีตพบว่า แม้คนในกรุงเทพจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งน้อย แต่ก็ไปเลือกด้วยความรู้ ความเข้าใจทางการเมือง ได้รับข่าวสารการเมือง มากกว่าคนในชนบทที่ไปลงคะแนนเสียงมาก แต่ไปเพราะถูกระดมทางการเมืองโดยวิธีต่างๆ มากกว่าไปเพราะเกิดจากการได้รับข่าวสารการเมือง เกิดจากความรู้และความเข้าใจทางการเมือง

ดังนั้นการพิจารณาการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงต้องพิจารณาได้แก่"คุณภาพ"ด้วย โดยความรู้ ความเข้าใจในข่าวสารการเมืองนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยส่วนใหญ่คนที่มีความรู้ข่าวสารการเมืองน้อย จะมีคุณลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจต่ำ มักจะไปลงคะแนนเสียงโดยการถูกชักจูง และการชักจูงโดยการระดมหรือโดยอารมณ์สินจ้าง จะมีอิทธิพลสูงต่อคนกลุ่มนี้ ในขณะที่คนที่มีความรู้ข่าวสารทางการเมืองมากกว่า ส่วนใหญ่จะมีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจสูง ที่ถิ่นอาศัยอยู่ในเมือง ได้รับข่าวสารการเมืองอย่างถูกต้อง ไม่ถูกบิดเบือน มีความรู้ความเข้าใจการเมือง และเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีคุณภาพ

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาว่าประชาชนอายุ18-19ปี มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากน้อยเพียงไร และมีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

การศึกษาวิจัยในประเด็นความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาในที่นี้ ใช้คำถามที่ว่า "ท่านทราบหรือไม่ว่าใครคือประธานรัฐสภา" (นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา) เป็นแบบทดสอบความรู้ในข่าวสารการเมืองอย่างง่าย ๆ

ตาราง 5.4 ความรู้ในข่าวสารทางการเมือง จำแนกตามคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจ

คำถาม ท่านทราบหรือไม่ว่าใครคือประธานรัฐสภา

ปัจจัยทางสังคมวิทยา	ทราบ	ร้อยละ	ไม่ทราบ	ร้อยละ	รวม	C
เพศ						
หญิง	156	49.84%	157	50.16%	313	0.145
ชาย	146	50.87%	141	49.13%	287	
เขตที่อยู่อาศัย						
ในเขตเทศบาล	158	57.45%	117	42.55%	275	0.117
นอกเขตเทศบาล	144	44.31%	181	55.69%	325	
อาชีพ						
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	149	71.29%	60	28.71%	209	0.475
รับจ้างหรือลูกจ้าง	40	39.22%	62	60.78%	102	
ค้าขาย	31	53.45%	27	46.55%	58	
เกษตรกร	77	34.84%	144	65.16%	221	
อื่นๆ	8	61.54%	5	38.46%	13	
การศึกษาสูงสุด						
ต่ำกว่าประถมศึกษา	15	19.23%	63	80.77%	78	0.379
ประถมศึกษาปีที่ 6-มัธยมศึกษาปีที่ 3	173	48.46%	184	51.54%	357	
สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า	112	68.71%	51	31.29%	163	
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (โดยประมาณ)						
ไม่เกิน 6,000 บาท	96	44.86%	118	55.14%	214	0.236
เกิน 6,000 บาท แต่ไม่เกิน 30,000 บาท	162	52.77%	145	47.23%	307	
เกิน 30,000 บาทขึ้นไป	35	46.67%	40	53.33%	75	

ปัจจัยทางเศรษฐกิจศาสตร์	ทราบ	ร้อยละ	ไม่ทราบ	ร้อยละ	รวม	C
ความคาดหวังว่าจะได้รับจากการเลือกตั้ง						
เงินหรือสิ่งของของผู้สมัคร	80	39.80%	121	60.20%	201	0.232
ตัวนโยบายของผู้สมัครที่นำไปสู่การพัฒนา	222	58.27%	159	41.73%	381	

ปัจจัยทางจิตวิทยา	ทราบ	ร้อยละ	ไม่ทราบ	ร้อยละ	รวม	C
เลือกส.ส.ที่สังกัดพรรคการเมืองเพราะ						
นิยมในตัวหัวหน้าพรรค	162	50.47%	149	46.42%	321	0.012
นิยมในนโยบายพรรค	38	55.07%	31	44.93%	69	
พอใจในชื่อเสียงพรรค	102	48.57%	108	51.43%	210	

หมายเหตุ เมื่อรวมจำนวนผู้ตอบแต่ละหัวข้อแล้ว อาจพบว่าไม่เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่มีทั้งหมด 600 คน เนื่องจากบางคนไม่ได้ให้คำตอบ (Missing Values) และ C คือค่า contingency coefficient

จากตาราง 5.4 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมามากที่สุดคือปัจจัยทางสังคมวิทยา ได้แก่ อาชีพ การศึกษารายได้ครอบครัว รองลงมาคือปัจจัยทางเศรษฐกิจศาสตร์ ปัจจัยทางสังคมวิทยาอื่น ได้แก่ เพศ เขตที่อยู่อาศัย และปัจจัยทางจิตวิทยามีอิทธิพลน้อยที่สุด

ปัจจัยทางสังคมวิทยา ได้แก่ เพศ เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเมืองของประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา กล่าวคือ

เพศ เพศชายมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง คือมีข่าวสารทางการเมืองว่าใครคือ
ประธานรัฐสภามากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ50.87 ต่อร้อยละ49.84)

เขตที่อยู่อาศัย ประชาชนอายุ18-19ปีที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองมีความรู้ความเข้าใจ
มากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล (ร้อยละ57.45 ต่อร้อยละ44.51)

อาชีพ ประชาชนอายุ18-19ปีที่คือนักเรียนนิสิตนักศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
มากที่สุด ในขณะที่ประชาชนอายุ18-19ปีที่มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดคืออาชีพเกษตรกร

ระดับการศึกษา ประชาชนอายุ18-19ปีที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่3มีความ
รู้ความเข้าใจทางการเมืองมากที่สุด น้อยที่สุดคือประชาชนอายุ18-19ปีที่มีการศึกษาต่ำกว่าประถม
ศึกษา

รายได้ของครอบครัว ประชาชนอายุ18-19ปีที่มีรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือนเกิน
6,000บาท แต่ไม่เกิน30,000บาทมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากที่สุด น้อยที่สุดคือประชา
ชนที่มีรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า6,000บาท

สำหรับปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัด
นครราชสีมาที่มีความคาดหวังว่าได้นโยบายของผู้สมัครไปพัฒนาจากการไปลงคะแนนเลือกตั้งจะ
มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากกว่าประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีความ
คาดหวังว่าจะได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครจากการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (ร้อยละ58.27ต่อ
ร้อยละ39.80)

ในขณะที่ปัจจัยทางจิตวิทยามีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองน้อยที่สุด กล่าวคือประชาชนอายุ 18-19 ปีที่นิยมพรรคการเมืองเพราะนิยมนโยบายพรรคการเมืองจะมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ได้รับข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด ในขณะที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีที่นิยมพรรคการเมืองเพราะนิยมในชื่อเสียงพรรคจะมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองน้อยที่สุด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าปัจจัยสังคมวิทยาได้แก่ อาชีพ รายได้ การศึกษามีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากที่สุด โดยเมื่อจำแนกตามคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจแล้ว พบว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจที่สูง คือมีถิ่นอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา มีระดับการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีรายได้ของครอบครัวเกิน 6,000 บาท ต่อเดือน จะมีข่าวสารทางการเมืองคือทราบว่าใครคือประธานรัฐสภามากกว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจที่ต่ำ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ได้ยืนยันสมมุติฐานตามนัยทางทฤษฎีพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยทั่วไปที่ว่า “คนที่มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจสูงกว่าจะมีข่าวสารทางการเมืองมากกว่าคนที่มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจที่ต่ำ” ด้วยเช่นกัน

ช่วงเวลาในการตัดสินใจและผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

ในการศึกษาวิจัยถึงช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจ โดยทฤษฎีพฤติกรรมกลางคะแนนเสียงเลือกตั้งแล้วคนที่มีคุณลักษณะทางเศรษฐกิจสูง จะตัดสินใจไว้นานก่อนการเลือกตั้ง เพราะมักจะเป็นผู้ที่มีข่าวสารทางการเมือง ทันทึที่มีข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครและพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด เขาก็จะตัดสินใจได้ว่าจะเลือกใคร และมักจะเป็นผู้ตัดสินใจลงคะแนนด้วยตนเอง ในขณะที่ผู้ที่มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจต่ำ จะยังไม่มีมติตัดสินใจ เพราะขาดข้อมูล ข่าวสารทางการเมือง และในการลงคะแนนเสียงมักจะได้ไม่ได้เป็นผู้ตัดสินใจเอง แต่มีบุคคลอื่นเป็นคนชักนำ โน้มน้าวการตัดสินใจ

ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาว่าประชาชนอายุ 18-19 ปี ในจังหวัดนครราชสีมา มีช่วงเวลาในการตัดสินใจเลือก ส.ส. อย่างไร ตัดสินใจนานแล้ว ตัดสินใจในตอนลงคะแนน หรือยังไม่ได้ตัดสินใจ และศึกษาว่าใครเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนอายุ 18-19 ปี ในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีปัจจัยอะไรที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาเรื่องดังกล่าวมากที่สุด ระหว่างปัจจัยทางสังคมวิทยา ปัจจัยทางจิตวิทยา และปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์

ตาราง 5.5 ช่วงระยะเวลาการตัดสินใจเลือกส.ส. ของประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา

คำถาม ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ท่านใช้เวลาตัดสินใจในการเลือกผู้สมัครนานแค่ไหน

ปัจจัยทางสังคมวิทยา	ตัดสินใจนาน มาแล้ว		ในตอนลงคะแนน		ยังไม่ตัดสินใจ		รวม	C
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เพศ								
หญิง	132	42.17%	113	36.10%	72	23.00%	313	0.014
ชาย	108	37.63%	98	34.15%	81	28.22%	287	
เขตที่อยู่อาศัย								
ในเขตเทศบาล	158	57.45%	59	21.45%	58	21.09%	275	0.235
นอกเขตเทศบาล	78	24.00%	152	46.77%	95	29.23%	325	
อาชีพ								
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	114	54.55%	69	33.01%	26	12.44%	209	0.432
รับจ้างหรือลูกจ้าง	35	34.31%	28	27.45%	39	38.24%	102	
ค้าขาย	11	18.97%	13	22.41%	34	58.62%	58	
เกษตรกร	75	33.94%	94	42.53%	52	23.53%	221	
อื่น ๆ	5	38.46%	7	53.85%	1	7.69%	13	
การศึกษาสูงสุด								
ต่ำกว่าประถมศึกษา	11	14.10%	54	69.23%	13	16.67%	78	0.411
ประถมศึกษาปีที่ 6-มัธยมศึกษาปีที่ 3	127	35.57%	125	35.01%	105	29.41%	357	
สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า	102	62.58%	32	19.63%	29	17.79%	163	
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (โดยประมาณ)								
ไม่เกิน 6,000 บาท	49	22.90%	125	58.41%	40	18.69%	214	0.371
เกิน 6,000 บาท แต่ไม่เกิน 30,000 บาท	157	51.14%	64	20.85%	89	28.99%	307	
เกิน 30,000 บาทขึ้นไป	34	45.33%	25	33.33%	16	21.33%	75	

ปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์	ตัดสินใจมาแล้ว		ในตอกลงคะแนน		ยังไม่ตัดสินใจ		รวม	C
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ความคาดหวังว่าจะได้รับจากการเลือกตั้ง								
เงินหรือสิ่งของของผู้สมัคร	49	24.38%	125	62.19%	40	19.90%	201	0.217
ตัวนโยบายของผู้สมัครที่นำไปสู่การพัฒนา	182	47.77%	25	6.56%	89	23.36%	381	

ปัจจัยทางจิตวิทยา	ตัดสินใจมาแล้ว		ในตอกลงคะแนน		ยังไม่ตัดสินใจ		รวม	C
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เลือกส.ส.ที่สังกัดพรรคการเมืองเพราะ								
นิยมในตัวหัวหน้าพรรค	122	38.01%	87	27.10%	112	34.89%	321	0.012
นิยมในนโยบายพรรค	41	59.42%	7	10.14%	21	30.43%	69	
พอใจในชื่อเสียงพรรค	77	36.67%	112	53.33%	21	10.00%	210	

หมายเหตุ เมื่อรวมจำนวนผู้ตอบแต่ละหัวข้อแล้ว อาจพบว่าไม่เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่มีทั้งหมด 600 คน เนื่องจากบางคนไม่ได้ให้คำตอบ (Missing Values) และ C คือค่า contingency coefficient

จากตารางที่ 5.5 ผลการวิจัยพบว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกส.ส. ได้นานแล้ว โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจในการเลือกส.ส. ของประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมามากที่สุดคือปัจจัยทางสังคมศาสตร์ อันได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ การศึกษา รายได้ครอบครัว รองลงมาคือปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ ปัจจัยทางสังคมวิทยา ได้แก่ ปัจจัยทางด้านเพศ และปัจจัยทางจิตวิทยามีอิทธิพลน้อยที่สุด

ปัจจัยทางสังคมวิทยาที่มีอิทธิพลต่อช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเมืองของ ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมา กล่าวคือ

เขตที่อยู่อาศัย ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลจะมีการตัดสินใจว่าจะลงคะแนนเสียงให้ใครนานแล้วมากที่สุด ในขณะที่ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่อยู่อาศัยนอกเขตเทศบาลจะตัดสินใจเลือกส.ส.ในตอนลงคะแนนเสียงเป็น ส่วนใหญ่

อาชีพ ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษาจะตัดสินใจเลือกส.ส.ไว้นานแล้วมากที่สุด ในขณะที่ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีอาชีพ เกษตรกรจะตัดสินใจเลือกส.ส.ในตอนลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ระดับการศึกษา ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะตัดสินใจเลือกส.ส.ได้นานแล้วมากที่สุด ในขณะที่ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 6 จะตัดสินใจเลือกส.ส.ในตอนลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

รายได้ของครอบครัว ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีรายได้ของครอบครัว โดยเฉลี่ยต่อเดือนเกิน6,000บาท แต่ไม่เกิน30,000บาท จะตัดสินใจเลือกส.ส.ได้นานแล้วมากที่สุด

ในขณะที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 6,000 บาทจะตัดสินใจเลือกส.ส. ในตอนลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจเลือกส.ส. รองลงมาคือปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีเป้าหมายไปลงคะแนนเสียงเพื่อรับเงินหรือ สิ่งของจากตัวผู้สมัครส.ส. จะมีการตัดสินใจในการเลือกส.ส. ในตอนลงคะแนนเสียง (ร้อยละ 53.23) ในขณะที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่ไปลงคะแนนเสียงโดยมีเป้าหมายจากตัวนโยบายของผู้สมัคร จะมีการตัดสินใจเลือกส.ส. ไว้นานแล้ว (ร้อยละ 47.77)

ในขณะที่ปัจจัยทางจิตวิทยามีอิทธิพลต่อช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจเลือกส.ส. น้อยที่สุด กล่าวคือพบว่าประชาชนที่นิยมพรรคการเมืองเพราะตัวหัวหน้าพรรคและนิยมนโยบายพรรค จะตัดสินใจเลือกส.ส. ไว้นานแล้ว ส่วนประชาชนที่นิยมพรรคการเมืองเพราะพอใจในชื่อเสียงพรรค จะตัดสินใจเลือกส.ส. ในตอนลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

สำหรับการศึกษาถึงผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกส.ส. ของประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา (ดูตาราง 5.6 ประกอบ)

ตารางที่ 5.6 ผู้แนะนำชักชวนให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกส.ส. ที่น่าเชื่อถือมากที่สุด

คำถาม ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา หากมีผู้แนะนำชักชวนให้ท่านลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใด ผู้หนึ่ง ท่านเห็นว่าใครเป็นผู้ที่น่าเชื่อถือที่สุด

ปัจจัยทางสังคมวิทยา	หัวหน้าของ ส.ส.		เจ้าหน้าที่ทางราชการ		ตัดสินใจเอง		รวม	C
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เพศ								
หญิง	88	28.12%	94	30.03%	131	41.85%	313	0.127
ชาย	94	32.75%	90	31.36%	103	35.89%	287	
เขตที่อยู่อาศัย								
ในเขตเทศบาล	47	17.09%	97	35.27%	131	47.64%	275	0.237
นอกเขตเทศบาล	135	41.54%	87	26.77%	103	31.69%	325	
อาชีพ								
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	36	17.22%	73	34.93%	109	52.15%	209	0.451
รับจ้างหรือลูกจ้าง	20	19.61%	43	42.16%	39	38.24%	102	
ค้าขาย	7	12.07%	13	22.41%	38	65.52%	58	
เกษตรกร	117	52.94%	53	23.98%	51	23.08%	221	
อื่นๆ	2	15.38%	2	15.38%	9	69.23%	13	
การศึกษาสูงสุด								
ต่ำกว่าประถมศึกษา	41	52.56%	21	26.92%	16	20.51%	78	0.342
ประถมศึกษาปีที่ 6-มัธยมศึกษาปีที่ 3	109	30.53%	120	33.61%	130	36.41%	357	
สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า	32	19.63%	43	26.38%	88	53.99%	163	
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (โดยประมาณ)								
ไม่เกิน 6,000 บาท	96	44.86%	85	39.72%	33	15.42%	214	0.331
เกิน 6,000 บาท แต่ไม่เกิน 30,000 บาท	59	19.22%	91	29.64%	157	51.14%	307	
เกิน 30,000 บาทขึ้นไป	27	36.00%	8	10.67%	44	58.67%	75	

ปัจจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์	หัวข้อแผนของ ส.ส.		เจ้าหน้าที่ทาง ราชการ		ตัดสินใจเอง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
คาดหวังว่าจะได้อะไรจากการเลือกตั้ง								
เงินหรือสิ่งของของผู้สมัคร	107	53.23%	62	30.85%	32	15.92%	201	0.219
ตัวนโยบายของผู้สมัครที่นำไปสู่การพัฒนา	69	18.11%	117	30.71%	195	51.18%	381	

ปัจจัยทางจิตวิทยา	หัวข้อแผนของ ส.ส.		เจ้าหน้าที่ทาง ราชการ		ตัดสินใจเอง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เลือกส.ส.ที่สังกัดพรรคการเมืองเพราะ								
นิยมในตัวหัวหน้าพรรค	107	33.33%	101	31.46%	113	35.20%	321	0.097
นิยมในนโยบายพรรค	5	7.25%	25	36.23%	39	56.52%	69	
พอใจในชื่อเสียงพรรค	70	33.33%	58	27.62%	82	39.05%	210	

หมายเหตุ เมื่อรวมจำนวนผู้ตอบแต่ละหัวข้อแล้ว อาจพบว่าไม่เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่มีทั้งหมด 600 คน เนื่องจากบางคนไม่ได้ให้คำตอบ (Missing Values) และ C คือค่า contingency coefficient

จากตาราง 5.6 ผลการวิจัยพบว่าประชาชนอายุ 18-19 ปี ส่วนใหญ่ในจังหวัดนครราชสีมา เป็นผู้ตัดสินใจเองในการลงคะแนนเลือก ส.ส. (ร้อยละ 39) รองลงมาคือเจ้าหน้าที่ทางราชการทุกหน่วยงานของราชการเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ (ร้อยละ 30.66) และหัวข้อแผนของ ส.ส. เป็นผู้ที่ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเป็นลำดับสุดท้าย (ร้อยละ 29.83) โดยมีปัจจัยทางสังคมวิทยา ได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ครอบครัว และการศึกษามีอิทธิพลในเรื่องที่ใครมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนอายุ 18-19 ปี ในจังหวัดนครราชสีมา มากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ ปัจจัยทางสังคมวิทยา ได้แก่ ปัจจัยทางด้านเพศ และปัจจัยทางจิตวิทยามีอิทธิพลน้อยที่สุด

ปัจจัยทางสังคมวิทยาที่มีอิทธิพลมากที่สุดได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ของครอบครัว กล่าวคือ

เขตที่อยู่อาศัย ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลส่วนใหญ่จะตัดสินใจเอง ในขณะที่ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลส่วนใหญ่หัวคะแนนส.ส.จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงมากที่สุด

อาชีพ ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่เป็นนักเรียนนิสิตนักศึกษา และอาชีพค้าขายส่วนใหญ่จะตัดสินใจเลือกส.ส.ด้วยตนเอง ในขณะที่ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีอาชีพเกษตรกรส่วนใหญ่หัวคะแนนส.ส.จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมากที่สุด และอาชีพรับจ้าง หรือลูกจ้างส่วนใหญ่ จะเชื่อถือเจ้าหน้าที่ราชการ

ระดับการศึกษา ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่6 ส่วนใหญ่จะตัดสินใจเลือกส.ส.ด้วยตนเอง ในขณะที่ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีการศึกษาดำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่6 ส่วนใหญ่หัวคะแนนส.ส. จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงมากที่สุด

รายได้ของครอบครัว ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนโดยเฉลี่ยสูงกว่า6,000บาท ส่วนใหญ่จะตัดสินใจเลือกส.ส.ด้วยตนเอง ในขณะที่ประชาชน

อายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนโดยเฉลี่ยต่ำกว่า6,000บาท ส่วนใหญ่หวัคະแนนส.ส. จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงมากที่สุด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลรองลงมาคือปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ โดยผลการวิจัยพบว่า ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีความคาดหวังว่าจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะมีเป้าหมายอยากได้เงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครจะเชื่อหวัคະแนนของส.ส.มากที่สุด(ร้อยละ53.23) รองลงมาคือเจ้าหน้าที่ทางราชการ(ร้อยละ30.85) และตัดสินใจเองน้อยที่สุด(ร้อยละ15.92)

และประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีความคาดหวังว่าจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะมีเป้าหมายในตัวนโยบายของผู้สมัครที่นำไปสู่การพัฒนา จะลงคะแนนเลือกส.ส.ด้วยการตัดสินใจด้วยตนเองมากที่สุด(ร้อยละ51.18) รองลงมาคือเจ้าหน้าที่ทางราชการ(ร้อยละ30.71) และสุดท้ายตัดสินใจเลือกเพราะการชักชวนของหวัคະแนนส.ส.น้อยที่สุด(ร้อยละ18.11)

และปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือปัจจัยทางจิตวิทยา กล่าวคือพบว่าประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่นิยมพรรคการเมืองเพราะนิยมในหัวหน้าพรรค นิยมในนโยบายพรรค หรือพอใจในชื่อเสียงพรรคส่วนใหญ่ต่างเป็นผู้ตัดสินใจเลือกส.ส.ด้วยตนเอง

จากผลการวิจัยข้างต้นดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจที่สูงกว่าคนกลุ่มอื่น และได้รับข่าวสารทางการเมืองสูง สามารถตัดสินใจเลือกส.ส.ไว้ได้นานแล้ว และสามารถตัดสินใจในการเลือกส.ส.ได้เอง นอกจากปัจจัยทางด้านสังคมวิทยาที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งใน

ประเด็นนี้แล้ว พบว่ามีปัจจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งดังกล่าวด้วย กล่าวคือ ผลการวิจัยพบว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีส่วนใหญ่ในจังหวัดนครราชสีมา มีความคาดหวังว่าจะไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เพราะมีเป้าหมายในตัวนโยบายของผู้สมัครที่จะนำไปสู่การพัฒนา มากกว่าเป้าหมายที่จะได้เงินจากผู้สมัคร ทำให้ประชาชนอายุ 18-19 ปีส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารทางการเมืองอย่างเพียงพอ เพราะได้สนใจในตัวนโยบายมากกว่า ดังนั้นจึงสามารถตัดสินใจได้ว่าจะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครคนใดได้นานแล้ว และสามารถตัดสินใจเลือกได้เองโดยการประเมินจากข่าวสารทางการเมืองที่ตนเองได้รับ ในขณะที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจต่ำ ขาดความรู้ ความเข้าใจทางการเมือง การได้รับข่าวสารทางการเมืองน้อย ทำให้การตัดสินใจเลือกส.ส. ไม่สามารถตัดสินใจได้ล่วงหน้า นอกจากนี้ยังถูกระดม หรือถูกชักชวน หว่านล้อมให้ไปลงคะแนนเสียงด้วยเงินหรือสิ่งของ การตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงก็จะตัดสินใจในตอนลงคะแนนเสียงนั้นเท่านั้น ไม่ได้มีการตัดสินใจล่วงหน้า นอกจากนี้คนกลุ่มนี้ก็มีความคาดหวังว่าจะไปลงคะแนนเสียง เพราะมีเป้าหมายว่าจะได้เงินหรือสิ่งของของผู้สมัคร ดังนั้นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าคะแนนของส.ส. ในขณะที่ปัจจัยทางจิตวิทยาแทบจะไม่มีความสัมพันธ์ หรือมีอิทธิพลน้อยมากในเรื่องดังกล่าว

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่ามีปัจจัยทางด้านสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในประเด็นช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจและผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจโดยปัจจัยทางด้านสังคมวิทยาอันได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ และการศึกษามีอิทธิพลมากที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (การเลือกพรรคหรือเลือกบุคคล)

จากทฤษฎีพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คนแต่ละกลุ่มจะมีอุดมการณ์ทางการเมืองต่างกัน และมีความผูกพันกับพรรคการเมือง (party identification) ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก การมีประสบการณ์และได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองในอดีตที่ผ่านมาแตกต่างกัน อุดมการณ์ทางการเมืองและความผูกพันพรรคการเมือง จึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงต่อการพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของบุคคล

แนวความคิดเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องความผูกพันพรรคการเมืองหรือความนิยมพรรค ได้แบบอย่างมาจากการศึกษาพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงของชาวอเมริกัน ซึ่งพบว่า "ความเลื่อมใสพรรคใดพรรคหนึ่งของชาวอเมริกันมีอิทธิพลอย่างมากต่อแบบแผนของการลงคะแนนเสียง"

ความผูกพันพรรคการเมืองหรือนิยมพรรคการเมือง (party identification) มีลักษณะที่เป็น ความจงรักภักดีที่มีต่อพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งในลักษณะที่เป็น "สมาชิกของพรรคการเมือง" จะเป็นในลักษณะที่เป็นทางการหรือไม่ก็ตาม เช่น รู้สึกว่าตนเองมีความนิยมชมชอบหรือผูกพันกับพรรคการเมืองนั้นๆ ซึ่งมีลักษณะคล้ายๆ กับความผูกพันทางศาสนาหรือความเชื่อทางศาสนา ที่บุคคลมักจะประพฤติปฏิบัติตามความเชื่อถือของตน แต่ความผูกพันเช่นนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร เป็นคำถามที่นักรัฐศาสตร์ได้ให้ความสนใจติดตามศึกษาปัญหานี้มาเป็นเวลานานแล้ว

นักรัฐศาสตร์พบว่า ความนิยมพรรคเกิดขึ้นจากการที่ประชาชนมีความคิดเห็นในเชิงของ "การเมือง" พรรคการเมืองเป็นองค์กรอันหนึ่งที่ทำให้ประชาชนเข้าใจกลไกทางการเมืองที่ซับซ้อนได้ ความผูกพันพรรคการเมืองจึงมีลักษณะคล้ายกับการเข้าถึงกลุ่มต่างๆ ของบุคคล

การศึกษาเรื่องเกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง(เลือกพรรคหรือเลือกบุคคล)ของประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมา จึงเป็นประเด็นสำคัญอย่างหนึ่งในการศึกษาวิจัย เนื่องจากจะเป็นประโยชน์ต่อไปในการศึกษาวิจัยถึงความเชื่อมโยงระหว่างความผูกพันพรรคการเมืองกับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งจะเป็นแนวทางสำคัญต่อการทำความเข้าใจพัฒนาการทางการเมืองของสถาบันพรรคการเมืองไทยต่อไป แม้ว่าจะเคยมีผู้ศึกษาและให้ผลสรุปเกี่ยวกับความผูกพันพรรคการเมืองไทยออกมาว่า ในการเลือกตั้งของคนไทยนั้นการลงคะแนนเสียงมักให้ความสำคัญกับตัวผู้สมัครมากกว่าพรรคการเมืองก็ตาม แต่อย่างน้อยก็ชี้ให้เห็นว่ามีปัจจัยหลายด้านที่มีอิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากบ้าง น้อยบ้างต่างกัน ไม่ได้มีเพียงปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจอย่างเดียวที่มีอิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ตารางที่ 5.7 เกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัด นครราชสีมา

คำถาม ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ท่านจะลงคะแนนแบบใด (อธิบายว่าตัวบุคคลหรือพรรคเป็นหลัก)

คุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจ	คำนึงถึงพรรค เป็นสำคัญ		คำนึงถึงผู้สมัคร เป็นสำคัญ		คำนึงถึงพรรคและ ผู้สมัครรวมกัน		รวม	C
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เพศ								
หญิง	126	40.26%	157	50.16%	30	9.58%	313	0.104
ชาย	132	45.99%	141	49.13%	14	4.88%	287	
เขตที่อยู่อาศัย								
ในเขตเทศบาล	149	54.18%	86	31.27%	40	14.55%	275	0.403
นอกเขตเทศบาล	109	33.54%	212	65.23%	4	1.23%	325	
อาชีพ								
นักเรียน นิสิต นักศึกษา	112	53.59%	78	37.32%	19	9.09%	209	0.412
รับจ้างหรือลูกจ้าง	58	56.86%	29	28.43%	15	14.71%	102	
ค้าขาย	12	20.69%	39	67.24%	7	12.07%	58	
เกษตรกร	74	33.48%	145	65.61%	2	0.90%	221	
อื่น ๆ	2	15.38%	10	76.92%	1	7.69%	13	
การศึกษาสูงสุด								
ต่ำกว่าประถมศึกษา	21	26.92%	53	67.95%	4	5.13%	78	0.311
ประถมศึกษาปีที่6-มัธยมศึกษาปีที่3	173	48.46%	163	45.66%	21	5.88%	357	
สูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่3 หรือเทียบเท่า	64	39.26%	82	50.31%	17	10.43%	163	
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (โดยประมาณ)								
ไม่เกิน 6,000 บาท	86	40.19%	121	56.54%	7	3.27%	214	0.201
เกิน 6,000 บาท แต่ไม่เกิน 30,000 บาท	143	46.58%	151	49.19%	13	4.23%	307	
เกิน 30,000 บาทขึ้นไป	29	38.67%	26	34.67%	20	26.67%	75	

ปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์	ค่านึงถึงพรรค เป็นสำคัญ		ค่านึงถึงผู้สมัคร เป็นสำคัญ		ค่านึงถึงพรรคและ ผู้สมัครรวมกัน		รวม	C
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ความคาดหวังว่าจะได้รับจากการเลือกตั้ง								
เงินหรือสิ่งของของผู้สมัคร	109	34.82%	187	59.74%	17	5.43%	313	0.241
ตัวนโยบายของผู้สมัครที่นำไปสู่การพัฒนา	149	51.92%	111	38.68%	27	9.41%	287	

ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา	ค่านึงถึงพรรค เป็นสำคัญ		ค่านึงถึงผู้สมัคร เป็นสำคัญ		ค่านึงถึงพรรคและ ผู้สมัครรวมกัน		รวม	C
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เลือกส.ส.ที่สังกัดพรรคการเมืองเพราะ								
นิยมในตัวหัวหน้าพรรค	141	43.93%	165	51.40%	15	4.67%	321	0.173
นิยมในนโยบายพรรค	24	34.78%	35	50.72%	10	14.49%	69	
พอใจในชื่อเสียงพรรค	93	44.29%	98	46.67%	19	9.05%	210	

หมายเหตุ เมื่อรวมจำนวนผู้ตอบแต่ละหัวข้อแล้ว อาจพบว่าไม่เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่มีทั้งหมด 600 คน เนื่องจากบางคนไม่ได้ให้คำตอบ (Missing Values) และ C คือค่า contingency coefficient

จากตารางที่ 5.7 ผลการวิจัยพบว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีส่วนใหญ่ในจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่มีเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงเลือกส.ส. โดยค่านึงจากตัวผู้สมัครเป็นสิ่งสำคัญ รองลงมาคือค่านึงถึงพรรคเป็นสิ่งสำคัญ และค่านึงทั้งพรรคและผู้สมัครรวมกันน้อยที่สุด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงของประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมามากที่สุดคือปัจจัยทางสังคมวิทยา ได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ครอบครัว และ

การศึกษา รองลงมาคือปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ ปัจจัยทางสังคมวิทยาได้แก่ปัจจัยทางด้านเพศ และปัจจัยทางจิตวิทยามีอิทธิพลน้อยที่สุด

ปัจจัยทางสังคมวิทยาที่มีอิทธิพลได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ การศึกษา รายได้ของครอบครัว กล่าวคือ

เขตที่อยู่อาศัย ประชาชนอายุ18-19ปีจังหวัดนครราชสีมาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจะมีเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงพรรคเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุด ในขณะที่ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลจะมีเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงผู้สมัครเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุด

อาชีพ ประชาชนอายุ18-19ปีจังหวัดนครราชสีมาที่เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา มีอาชีพรับจ้าง หรือลูกจ้างจะมีเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงพรรคเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุด ในขณะที่ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีอาชีพค้าขาย หรือเกษตรกรจะมีเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงผู้สมัครเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุด

รายได้ของครอบครัวประชาชนอายุ18-19ปีจังหวัดนครราชสีมาที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนโดยเฉลี่ยเกิน30,000บาทจะมีเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงพรรคเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุด ในขณะที่ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนโดยเฉลี่ยต่ำกว่า 30,000บาทจะมีเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงโดยคำนึงถึงผู้สมัครเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลรองลงมาคือปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ กล่าวคือประชาชนที่มีเป้าหมายไป
 ลงคะแนนเสียงเพื่อรับเงินหรือ สิ่งของจากตัวผู้สมัครส.ส. จะมีเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงโดย
 คำนึงถึงพรรคเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุด ในขณะที่ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่ไป
 ลงคะแนนเสียงโดยมีเป้าหมายจากตัวนโยบาย ของตัวผู้สมัคร จะมีเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียง
 โดยคำนึงถึงผู้สมัครเป็นสิ่งสำคัญมากที่สุด

ปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือปัจจัยทางจิตวิทยา กล่าวคือพบว่าประชาชนอายุ18-19ปีใน
 จังหวัดนครราชสีมาที่นิยมพรรคการเมืองเพราะนิยมในหัวหน้าพรรค นิยมในนโยบายพรรค หรือพอ
 ใจในชื่อเสียงพรรคส่วนใหญ่ต่างมีเกณฑ์ในการลงคะแนนโดยคำนึงถึงผู้สมัครเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้เพ
 ประชาชนอายุ18-19ปีส่วนใหญ่ในจังหวัดนครราชสีมา มีความผูกพันพรรคการเมืองในด้านนิยมใน
 ตัวหัวหน้าพรรคการเมืองมากที่สุด(ร้อยละ53.50) รองลงมาคือพอใจในชื่อเสียงพรรค (ร้อยละ35)
 และนิยมในนโยบายพรรคน้อยที่สุด (ร้อยละ11.50)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าได้เคยมีผู้ศึกษาและให้ผลสรุปเกี่ยวกับความผูกพันพรรคของคนไทย
 ออกมาว่า ในการเลือกตั้งของไทยนั้นการลงคะแนนเสียงมักให้ความสำคัญกับตัวผู้สมัครมากกว่า
 พรรคการเมือง⁶ก็ตาม แต่การศึกษาถึงปัจจัยจิตวิทยาที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการลงคะแนน

สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย (กรุงเทพฯ:
 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2527),หน้า184.

เสียงเลือกตั้งในประเด็นเกี่ยวกับเกณฑ์ในการลงคะแนนเสียงก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะชี้ให้เห็นว่า
 อย่างน้อยก็มีปัจจัยหลายด้านที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ดังจะเห็นได้ว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาไม่ว่าจะมีความผูกพันพรรค
 การเมืองในลักษณะใด จะมีพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกส.ส. โดยคำนึงถึงผู้สมัครมากกว่า
 พรรค เป็นไปตามข้อสรุปของผลการศึกษาวิจัยครั้งที่ผ่านมา จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ก็เช่นกัน
 ย่อมแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา
 ก็ให้ความสำคัญแก่ผู้สมัครมากกว่าพรรคการเมือง เพราะพรรคการเมืองของไทยยังขาดความเข้ม
 แข็ง และความต่อเนื่อง (มีเพียงพรรคประชาธิปัตย์เท่านั้นที่มีความต่อเนื่องของพรรคยาวนานที่สุด
 ปัจจุบันมีอายุครบ 50 ปีของก่อตั้งพรรค) มีการยุบพรรคและจัดตั้งพรรคใหม่บ่อยครั้ง มีพรรคการ
 เมืองจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีสมาชิกพรรคหรือผู้สมัครมีการย้ายพรรคบ่อย อีกทั้งพรรคการเมือง
 ในแต่ละพรรคยังมีนโยบายที่ไม่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ดังนั้นการพิจารณาเลือกส.ส. ประชาชน
 จึงให้ความสำคัญแก่ตัวบุคคลหรือผู้สมัครมากกว่าพรรคการเมือง เพราะประชาชนสามารถหา
 ความแตกต่างกันได้อย่างชัดเจนว่าเขาเลือกคนนี้แล้วจะได้อะไร ดีกว่าผู้สมัครอีกคนอย่า

ดังนั้นหากพรรคการเมืองในประเทศไทยมีนโยบายที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ประชาชน
 สามารถรับรู้ได้ ก็จะเลือกได้ว่าตัวเองเป็นคนของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ประชาชนมีข่าวสาร ความรู้ที่จะ
 รับรู้นโยบายของพรรคการเมือง ความรู้สึกผูกพันของพรรคการเมืองก็จะเด่นชัดขึ้น